

Стан та напрямки розвитку ринку керамічної плитки в Україні

Mariia Lukashova, студентка групи ЗТКД-61, **Olha P. Yudicheva**, доцент, к.т.н., доцент кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві, **Yuliia I. Kovalchuk**, к.т.н., доцент кафедри хімії

Київський національний університет будівництва і архітектури

АНОТАЦІЯ

В останні роки будівельні магазини і ринки пропонують споживачам широкий асортимент керамічної плитки вітчизняного і зарубіжного виробництва. Основна тенденція ринку керамічної плитки в Україні – інтенсивне скорочення імпорту та нарощування власного виробництва. У 2019 р. ТОВ «Епіцентр» відкрило нове потужне підприємство яке може виробляти 36 тис. м² плитки в день. Найбільшими імпортерами керамічної плитки в Україну роки залишаються Польща, Іспанія, Білорусь і Китай.

Ключові слова: ринок, керамічна плитка, імпорт, експорт, виробництво, глина

1. ВСТУП

Будівельні магазини і ринки пропонують споживачам широкий асортимент керамічної плитки вітчизняного і зарубіжного виробництва. Враховуючи те, що оздоблені плиткою стіни і підлога здатні захищати поверхню і надавати їй привабливого зовнішнього вигляду протягом декількох десятків років, а також те, що сам матеріал і його укладання обходяться досить недешево, кожен споживач хоче обрати для себе найкращі, найкрасивіші та найякісніші вироби. Надійним способом придбати якісну керамічну плитку в Україні залишається орієнтація під час її вибору на репутацію і популярність виробника. Якість виробів залежить, насамперед, від вихідної сировини і технології виробництва. Сировиною для виробництва плитки є глина, яка відрізняється за кольором та зернистістю залежно від місця її видобутку. Те ж саме можна сказати стосовно технології виготовлення – кожна компанія має свої секрети виробництва і різне за класом обладнання.

2. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ РИНКУ КЕРАМІЧНОЇ ПЛИТКИ В УКРАЇНІ

Головною тенденцією ринку керамічної плитки в Україні нині є інтенсивне скорочення імпорту, адже світова фінансова криза, що спричинила девальвацію валюти, посприяла розвитку вітчизняної індустрії – зробила вартість імпортованої плитки недоступною для більшості українських споживачів. Тим більше, що за якістю вітчизняна керамічна плитка європейським аналогам не поступається.

Знаковим роком, що завершив домінування імпорту на ринку став 2009 р., коли обсяги імпорту та експорту практично зрівнялися. У 2015–2016 рр. обсяги імпортованої продукції істотно зменшилися, та зросли обсяги експорту. Імпорт керамічної плитки в Україну в 2016 р. становив 187709 т., це у вартісному еквіваленті склало 69,947 млн. дол. США. А в 2018 р. українці продали за кордон 18,9 млн. м² керамічної плитки на 84 млн. дол. США, а ввезли 11,3 млн м² плитки на суму 91 млн. дол. США (табл. 1).

Це відбувається завдяки високій конкурентоспроможності вітчизняного виробництва керамічної плитки, яке характеризується сучасним автоматизованим технологічним обладнанням, наявністю цифрового друку із неймовірною кількістю дизайну під кожен країну і замовника. Розмір плитки, яку виготовляють в Україні: від 250x60 до 120x200 і навіть до 1200x600 мм. Тобто широкоформатна плита з глазурованого

керамограніту як в Україні, так і в Європі, набирає популярності для вентилязованих фасадів і для внутрішнього опорядження.

Таблиця 1. Сумарний обсяг імпорту керамічної глазурованої та неглазурованої плитки (тис. дол. США)

ОКИ	Імпорт		
	тис. дол. США	питома вага, %	тонн
2013	172219	0,23	405823
2014	90725	0,18	229020
2015	52595	0,14	141974
2016	69947	0,18	187709
2017	76150	0,15	186255
2018	90628	0,16	211298
2019, 8міс.	67139	0,18	152862

Слід також зауважити, що влітку 2019 р. відкрито ще одне потужне підприємство «Епіцентром», яке може виробляти 36 тис. м² плитки в день і змушене буде експортувати 60-70 % продукції, адже внутрішній ринок звужений [2]. Україна переробляє до 1,0 млн. т. каолінів, а експортує в біг-бегах – до 4,0 млн. т.; з нашої сировини європейські виробники виробляють майже у 8 разів більше продукції. Так, у 2018 р. Україна виготовила 54,0 млн м² плитки, а Італія і Іспанія (з додаванням нашої сировини) виготовляють по 400,0 млн. м².

Експортна діяльність у сфері керамічної плитки в Україні розпочалася у 2000 р. З 2001 по 2014 рр. відбулося значне зростання обсягів експорту керамічної плитки (у 348 разів), тобто від 54 тис. м² до 18386 тис. м² [3]. Розпочинаючи з 2015 р., після різкого падіння обсягів експорту майже в 2 рази у вартісному виразі внаслідок девальвації гривні, темпи його росту залишалися відносно стабільними (табл. 2).

Лише у 2017 р. Україна закінчила рік з від'ємним сальдо, тобто у 2016, 2018 та за 8 міс. 2019 р. було ввезено із-за кордону керамічної плитки більше, ніж реалізовано іноземним державам.

Таблиця 2. Сумарний обсяг експорту керамічної глазурованої та неглазурованої плитки (тис. дол. США)

Роки	Експорт		
	тис. дол. США	питома вага,%	тонн
2013	187876	0,30	457503
2014	140395	0,26	367002
2015	78798	0,21	290231
2016	67450	0,18	275138
2017	85739	0,20	340353
2018	83986	0,18	330131
2019 8міс.	50020	0,15	193286

3. НАЙБІЛЬШІ ІМПОРТЕРИ КЕРАМІЧНОЇ ПЛИТКИ

Найбільшими імпортерами керамічної плитки в Україну залишаються Польща, з якої у 2018 р. надійшло 3,8 млн. м² плитки, Іспанія – 2,6 млн. м², Білорусь – 1,2 млн. м², Китай – 1 млн. м². Слід зазначити, що обсяги імпорту китайської плитки за останні п'ять років зменшилися втричі і нині частка її в імпорті становить 9 %. Також український ринок імпоротної керамічної плитки представлений товарами з Італії, Португалії, Німеччини, Англії, Нідерландів та Індії.

Особливість сьогодення – відбувається збільшення кількості виробників на ринку керамічної плитки. Це відбувається внаслідок зростання попиту на неї як на вітчизняних, так і закордонних ринках.

Зокрема, виробництвом облицювальних матеріалів успішно займаються понад 160 іспанських компаній, переважно розташованих в провінції Кастильон. Обсяги іспанського виробництва – понад 450 млн. м² плитки на рік, що становить приблизно 40 % від загальноєвропейського виробництва кераміки. Іспанія посідає перше місце у світі, за обсягом виробництва керамічної плитки у світі.

Іспанія також знаходиться у рейтингу світових виробників за кількістю заводів, які виготовляють керамічну плитку. В Іспанії виробництво плитки зосереджено на потужностях 350 заводів, але до країн Східної Європи імпортується продукція лише 20–30 підприємств. Найбільш відомі фірми: Aracis, Natuser, Metropol, Mainz тощо. Іспанія представляє керамічну плитку у різних колекціях: як класичних, так і сучасних (дизайнерських). Класичні колекції важко відрізнити від класичних колекцій інших виробників; вони відрізняються лише за кольоровою гамою та орнаментом на фризах. Особливістю іспанської плитки є наявність майже ідеального блиску, адже до кольорової гами входять елементи позолоти, металу та яскравих фарб [4].

Друге місце посідає Італія. В цій країні виготовляють плитку з глини, яка надходить з України. Особливість італійської продукції полягає в тому, що вона часто імітує різні природні поверхні, що в поєднанні з високою ціною, робить продукцію доступною, на жаль, не усім споживачам. Відомі виробники – Saloni, Valverde, LaFaenza.

Третє місце належить Польщі. У цій країні плитку виготовляють із власної сировини, але за італійськими технологіями. Колекції випускають безліч, переважно з візерунками на слов'янські мотиви. Розповсюджені бренди: Ceramika Paradyz, Ceramika Konskie, Cersanit тощо.

На четвертому місці посеред європейських виробників, продукція яких представлена на ринку України, – Чехія, яка виготовляє плитку із власної сировини. За дизайном чеська керамічна плитка дуже схожа на італійську та іспанську, а найбільшим її виробником є Rako [5].

На вітчизняному ринку зустрічається керамічна плитка з Німеччини, яка представлена переважно двома великими фірмами: Korzilius, Villeroy&Boch. Найчастіше виробники плитки в Німеччині використовують для виготовлення своєї продукції білу глину. Вона більш пластична, а під час використання прозорої глазурі надає готовим виробам більш тонкої колірної насиченості. Вироблена в Німеччині керамічна плитка відрізняється не тільки високою якістю, а й нестандартними формами та неперевершеним оформленням [6].

Україна імпортує також керамічну плитку з тих країн, які не входять до Європейського Союзу, але водночас мають свої потужності в країнах Європи. Серед них варто відзначити Росію, Білорусь, Туреччину, Індію та Китай. Білоруська керамічна плитка набуває популярності в Україні. Європейські технології, сучасний дизайн, грамотний маркетинг, у поєднанні з доступною ціною, роблять білоруську продукцію популярною у споживачів. Підприємства-флагмени з Білорусі: Керамін, Береза кераміка. Ще одна країна, що закуповує українську білу глину – Туреччина. Її колекції відрізняються наявністю яскравих квітів. Провідним виробником у Туреччині є фабрика Kalebodur.

4. ВИСНОВКИ

Основна тенденція ринку керамічної плитки в Україні – інтенсивне скорочення імпорту та нарощування власного виробництва. У 2019 р. ТОВ «Епіцентр» відкрило нове потужне підприємство яке може виробляти 36 тис. м² плитки в день. Найбільшими імпортерами керамічної плитки в Україну в останні роки залишаються Польща, Іспанія, Білорусь і Китай.

Список літератури

- [1] Зовнішня торгівля України з окремими країнами [Електронний ресурс] // Офіційний портал. Державна фіскальна служба України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/fl>
- [2] Как будет производиться керамическая плитка на заводе «Эпицентр»? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://delo.ua/business/kak-budet-proizvoditsja-keramicheskaja-plitka-na-350292>
- [3] Системний перегляд якості державного регулювання ринків: «Керамічні плитки і плити» // Офіс ефективного регулювання BRDO. – Київ : 2017. –80 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cdn.regulation.gov.ua/40/37/fe/0f/regulation.gov.ua/Green%20Book%20Tiles.pdf>
- [4] Плитка Испании [Електронний ресурс] // Керам Холл. – Режим доступу : <http://keramhall.com.ua/catalog>.
- [5] Країні європейські виробники кахельної плитки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vse-postroim.com/1102-krasch-yevropeysk-virobniki-kahelnovi-plitki.html>
- [6] Інформація Львівпостачбуд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://postach.com.ua/plytka-germany>